

MAJ 2020

UDDANNELSESUDVALGETS AFRAPPORTERING TIL BYRÅDET

INDHOLD

FORORD.....	3
GRUNDLÆGGENDE FORUDSÆTNINGER	5
UDVAGETS HOVEDOPGAVER	13
1. Overblik over indsatser og udviklingsprojekter der allerede er i gang.....	13
2. Overblik over de resultater og den progression, der er opnået de seneste fem år med udgangspunkt i de årlige kvalitetsrapporter	18
3. Strategi for øget forældreansvar	19
4. Undersøgelse af effekter af de eksisterende ungdomsuddannelser, som kommunens unge frekventerer	21
5. Undersøgelse af forberedelsen af implementeringen af FGU.....	23
6. Indblik i uddannelserne på NEXT-Ishøj med fokus på elevgruppens sammensætning, gennemførelse og opnåede mål.	25
ANBEFALINGER	26
AFRUNDING	28

FORORD

Uddannelsesudvalget er etableret af Ishøj Kommunes Byråd som et §17 stk. 4 udvalg med et toårigt virke. Den 6. marts 2018 vedtog Byrådet kommissoriet for Uddannelsesudvalget. Af kommissoriet fremgår det, at Uddannelsesudvalget skal have fokus på, hvordan grundskolen ruste flere elever til at gennemføre en ungdomsuddannelse, samt hvordan den kommunale ungeindsats og den forberedende ungdomsuddannelse (FGU) tilrettelægges og implementeres, så den understøtter og supplerer grundskolens indsats og de nye nationale mål. Af kommissoriet fremgår Uddannelsesudvalgets hovedopgaver, som også er udgangspunktet for denne afrapportering til Byrådet.

Udvalgets hovedopgaver:

1. Overblik over indsatser og udviklingsprojekter der allerede er i gang
2. Overblik over de resultater og den progression, der er opnået de seneste fem år med udgangspunkt i de årlige kvalitetsrapporter
3. Strategi for øget forældreansvar
4. Undersøgelse af effekter af de eksisterende ungdomsuddannelser, som kommunens unge frekventerer
5. Undersøgelse af forberedelsen af implementeringen af FGU
6. Indblik i uddannelserne på NEXT-Ishøj med fokus på elevgruppens sammensætning, gennemførelse og opnåede mål

Uddannelsesudvalget har afholdt 12 møder i perioden fra juni 2018 til maj 2020.

Uddannelsesudvalgets arbejde understøtter derudover Ishøj Kommunes børne- og ungepolitik, hvor visionen er, at *børn og unge sejrer i eget liv og når deres fulde potentiale*. Visionen har været et bærende element i Uddannelsesudvalgets drøftelser af de seks hovedopgaver samt de formulerede anbefalinger. Uddannelsesudvalget har i sit arbejde fokus på at bidrage til, at børn og unge bliver livsduelige voksne, der mestrer livet, og samtidig undervejs har haft et godt børne- og ungeliv. Visionen er ligeledes et bærende element i skolernes arbejde med elevernes trivsel og læring. Skolerne arbejder systematisk med at kvalificere undervisningen og højne elevernes trivsel og læring. Elevernes trivsel, læring og overgange til ungdomsuddannelse bliver fulgt i skolernes kvalitetsrapport der, i samspil med andre dataformer, bidrager til skolernes kvalitetsudvikling og som løbende følges op.

Det særlige ved Uddannelsesudvalget er, at det er en form for undersøgelsesudvalg, hvor der er tid til forbyelse og grundige drøftelser. Den brede sammensætning af forskellige aktører i Uddannelsesudvalget gør ydermere, at de forskellige aktører bliver hørt og inddraget, og de mange forskellige inputs skaber øget refleksion og i sidste ende øget kvalitet. Vi skaber ikke mirakler, men vi har en særlig evne til at fordybe os med et stort engagement, og det skulle gerne være med til at bære arbejdet fremad. Jeg er personligt blevet klogere på, at der er rigtig mange ting, der fungerer super godt på vores skoleområde, og jeg tænker, at vi har en opgave i at tale skolen op, langt mere end det der måske har været gjort tidligere.

Mit håb er, at rapporten kan bidrage til at skabe nogle klare retninger for arbejdet på skolerne, som i sidste ende skaber en bedre skolegang for eleverne. Der er selvfølgelig mange børn, som har en rigtig god skolegang i dag, men vores fælles opgave er at få alle med.

Tak til Uddannelsesudvalgets medlemmer

Fra Ishøj Byråd

Kasper Bjerling Sjøby Jensen

Ole Beckmann Skourup

Bayram Yüksel

Formand for Børne- og Undervisningsudvalget Jeannette Merklin (tilforordnet)

Docent Ph.d fra Professionshøjskolen Absalon Ulla Højmark Jensen

Repræsentant fra Ishøj Ungeråd Milishia Linea Moradi

Leder af UU Center Syd Søren Elnebo Lau

Skoleleder på Vejlebroskolen Poul Hau Kyndi Laursen

Forældrerepræsentant fra skolebestyrelsen på Vejlebroskolen Henriette Ritz Kylmann

Med venlig hilsen

Formand for Uddannelsesudvalget

Johnna Leni Lundberg Stark

GRUNDLÆGGENDE FORUDSÆTNINGER

Et af de gennemgående temaer i Uddannelsesuvalgets drøftelser har været de grundlæggende forudsætninger, som børn og unge i Ishøj har, og gives, for at sejre i eget liv og nå deres fulde potentiale. Vi har et fælles ansvar for at give børn og unge de bedste chancer i livet - et ansvar der deles mellem bl.a. lokalpolitikere, ledelsespersoner i forvaltning og på skolerne, lærere og forældre.

Ishøj er en mangfoldig kommune med både styrker og svagheder. Statistisk kan vi se nogle tendenser i rammevilkårene hos borgerne i Ishøj Kommune sammenlignet med borgere i hele landet.

Rammevilkår i Ishøj sammenlignet med hele landet

- Det generelle indkomstniveau i Ishøj er lavere end gennemsnittet for hele landet
- Andelen med grundskole som den højst fuldførte uddannelse er højere i Ishøj end gennemsnittet for hele landet samtidig med, at andelen med en mellemlang og lang videregående uddannelse er lavere i Ishøj end gennemsnittet for hele landet
- Der er flere borgere på overførselsindkomst i Ishøj end gennemsnittet for hele landet
- Der er flere udsatte unge i Ishøj end gennemsnittet for hele landet
- Der er flere, der bliver anmeldt og sigtet for en forbrydelse i Ishøj end gennemsnittet for hele landet.

Uddannelsesudvalget havde den 29. oktober 2019 besøg af Rasmus Landersø fra Rockwool Fondens Forskningsenhed, som holdt et oplæg for udvalget med titlen "Tidlig indsats i et livsperspektiv". Hovedpointerne i Rasmus Landersøs oplæg var bl.a., at børn ikke fødes til lige muligheder - uligheden starter allerede, mens barnet er i mors mave. Forskellene opstår derved tidligt i livet og fastholdes statistisk set resten af livet.

En ny rapport fra VIVE¹ viser dog, i modsætning til tidligere studier, at forældrefaktorer har langt mindre betydning end de, der vedrører den unge selv. De mest udsatte unge² er en gruppe, der er svær at udpege før teenageårene. Det er således ikke muligt at identificere udsatte unge alene på baggrund af forældrenes baggrund og karakteristika. Det er snarere risikoadfærd i teenageårene, der er udslagsgivende for, at de unge senere i livet ender i gruppen uden hverken job eller uddannelse. Risikoadfærd er bl.a. fravær, dårlige testresultater og/eller psykiske problemer. Særligt vigtige faktorer er resultater af 9. klasses afgangsprøve, egen psykisk sygdom og frafald fra ungdomsuddannelse. Rapporten peger således på, at kommuner bør fokusere på en indsats i de tidlige teenageår for at skabe de bedste chancer for, at børn og unge kan sejre i eget liv. Noget af det vi har særligt fokus på er uddannelse af høj kvalitet for *alle*, også de elever der ikke altid selv værdsætter, eller prioriterer, at bruge tid i skolen. Vi har her særligt fokus på fravær i skolerne, hvor en fælles fraværstrategi skal sikre sammenhæng på tværs af skolerne samtidig med, at vi igangsætter lokale tiltag og undersøgelser, når særlige behov viser sig. Den fælles fraværstrategi indeholder et sæt retningslinjer, der sikrer, at alle elever på Ishøjs folkeskoler bliver mødt med en systematisk indsats, der inddrager

¹ VIVE (2019): Unge uden job og uddannelse – hvor mange, hvorfra, hvorhen og hvorfor?

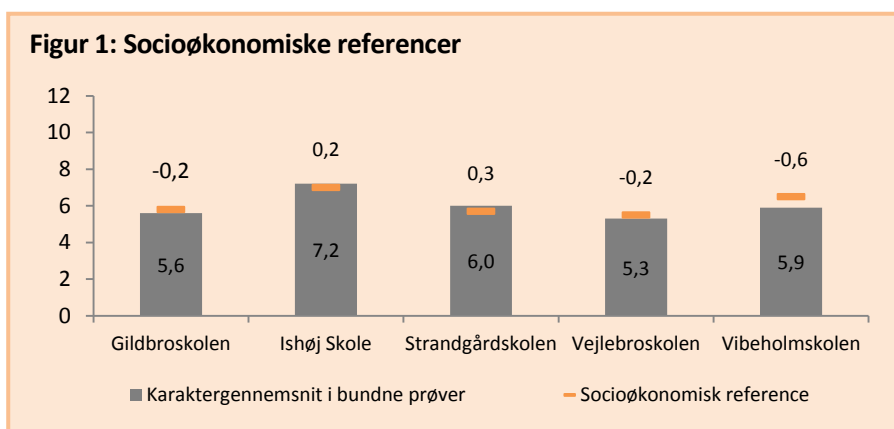
² Det, der kendetegner denne gruppe, er først og fremmest, at de ikke har nogen uddannelse, og at de samtidig har svært ved at komme i arbejde eller starte uddannelse (VIVE 2019: 5).

både skoleledelse, lærere og forældre i arbejdet med at få eleven hurtigt tilbage i skole. Når særlige behov viser sig, f.eks. via fraværstatistik der fremhæver bestemte fraværspøblematiske på en eller flere skoler, undersøges dette nærmere. Et eksempel herpå er den høje andel af ulovligt fravær blandt indskolingselever på Strandgårdskolen, hvilket afstedkom en lokal fraværundersøgelse. Vi forholder os nysgerrigt til, og efterstræber at inddrage, elevernes perspektiver for derigennem at blive klogere på, hvad vi som skolevæsen kan gøre for at øge elevernes lyst til at komme i skole.

Vi har store ambitioner om at få alle børn og unge til at møde op i skole – det går fremad, men vi er ikke i mål, og derfor arbejder vi fortsat på at styrke og udvikle vores indsatser og sikre høj kvalitet i uddannelsen (jf. s. 9 hvor arbejdet med fravær udfoldes yderligere).

Den socioøkonomisk reference

Elevernes socioøkonomiske baggrundsforhold³ skaber nogle bestemte forudsætninger for, hvordan man kan forvente, at de klarer sig ved prøverne i 9. klasse. På baggrund heraf udregner Undervisningsministeriet de socioøkonomiske referencer. De socioøkonomiske referencer er et udtryk for, hvordan elever på landsplan, som kommer fra lignende sociale og økonomiske kår, som eleverne i Ishøj, har klaret afgangsprøverne. Ved sammenligning kan man derved se, hvordan Ishøjs elever klarer sig i forhold til elever, der ligner dem selv. Hvis de socioøkonomiske referencer er mindre end 0, betyder det, at eleverne har klaret sig dårligere, end man kunne forvente ud fra deres socioøkonomiske baggrundsforhold. Hvis den socioøkonomiske reference omvendt er større end 0, betyder det, at eleverne har klaret sig bedre, end man kunne forvente. I figuren nedenfor præsenteres de socioøkonomiske referencer for Ishøj Kommunes fem folkeskoler i skoleåret 2018/19.

Det fremgår af figuren, at Gildbro, Vejlebro og Vibeholm har en socioøkonomisk reference mindre end 0, mens Ishøj Skole og Strandgård har en socioøkonomisk reference større end 0. Det er vigtigt at understrege, at ingen af de socioøkonomiske referencer er statistisk signifikante⁴. Det betyder, at forskellene ikke er så store, at de afspejler reelle forskelle, men snarere ligger inden for det forventede spænd af afvigelser. Med andre ord betyder det, at eleverne ved afgangsprøverne i 2018/19 klarede sig lige så godt, som man kunne forvente ud fra deres socioøkonomiske baggrundsforhold.

³ Eksempelvis køn, etnisk oprindelse og forældrenes uddannelse og indkomst – altså faktorer, som skolen ikke har direkte indflydelse på. En uddybende forklaring kan findes her: <https://www.uvm.dk/statistik/grundskolen/karakterer-og-test/sociooekonomisk-reference-for-grundskolekarakterer>

⁴ En signifikant forskel er så stor, at man med meget stor sandsynlighed kan konkludere, at skolen klarer sig bedre/dårligere end den socioøkonomiske reference. Forskellen er ikke signifikant, hvis den er så lille, at den lige så godt kan skyldes tilfældigheder og forekommer inden for det forventede spænd af afvigelser.

Undervisningseffekt

CEPOS⁵ har lavet en opgørelse over kommunernes undervisningseffekt på baggrund af Undervisningsministeriets udregning af de socioøkonomiske referencer for de danske skoler. Tabel 1 viser undervisningseffekten for Ishøj Kommune samt de omkringliggende kommuner. Som det fremgår af tabellen er undervisningseffekten -0,01 for Ishøj Kommune i 2018/19. Det ses også, at Ishøj Kommunes skoler ligger pænt på listen sammenlignet med de omkringliggende kommuner, som vi normalt sammenligner os med.

Tabel 1: Undervisningseffekt 2018/19

Hvidovre	0,13
Greve	0,07
Ishøj	-0,01
Høje-Taastrup	-0,01
Rødovre	-0,09
Vallensbæk	-0,22
Glostrup	-0,22
Albertslund	-0,31
Brøndby	-0,36

Karaktergennemsnit ved 9. klassesprøven

Som det fremgår af tabel 2 herunder ligger karaktergennemsnittet på tværs af de fem folkeskoler i de bundne prøver fra 2016/17 og frem til 2018/19 ganske stabilt.

Tabel 2: Karaktergennemsnit i bundne prøvefag

	2017	2018	2019
Ishøj Kommune	5,8	5,6	5,9
Hele landet	7,0	6,9	7,0

Tabel 3: Progression i karaktergennemsnittet fra 2016/17 til 2018/19

	Dansk	Matematik
Ishøj Kommune	+0,2	+0,6
Hele landet	-0,2	+0,2

Dykker vi ned i karaktergennemsnittet for dansk og matematik, som har et særligt fokus i Byrådets Uddannelsesmanifest⁶, ser vi af tabel 3, at Ishøj Kommune er steget med 0,2 karakterpoint i dansk siden 2016/17, mens landsgennemsnittet er faldet med 0,2 karakterpoint i samme periode. I matematik er gennemsnittet i Ishøj Kommune steget med 0,6 karakterpoint, mens landsgennemsnittet er steget med 0,2 karakterpoint. Skolerne har ambitioner om at gøre det bedre og at tilbyde uddannelse af høj kvalitet, og arbejder derfor kontinuerligt på at styrke elevernes læring gennem fælles indsatser, lokale initiativer, monitorering af progression i elevernes resultater og en nysgerrig tilgang til elevernes perspektiver på egen skolegang.

Undervisernes undervisningskompetence

En væsentlig forudsætning for elevernes læring er lærernes undervisningskompetence⁷. Alle skoler i Ishøj vægter kompetenceudvikling af deres lærere, og der er næsten altid en eller flere lærere afsted for at dygtiggøre sig – enten for at tage et helt linjefag eller for at supplere med en form for efteruddannelse, der ruste dem til de opgaver, de møder til daglig, og som kvalificerer deres arbejde med eleverne.

⁵ Center for Politiske Studier

⁶ ”Karakterniveauet skal over en årrække hæves i folkeskolen, specielt med fokus på fagene dansk og matematik.” Budgetforliget for 2016.

⁷ At have undervisningskompetence betyder, at underviseren har haft det pågældende fag som linjefag på læreruddannelsen. At have ’tilsvarende kompetencer’ betyder, at underviseren f.eks. har en efteruddannelse, videreuddannelse, kompetencegivende uddannelse eller et længerevarende kursusforløb (Uddannelsesstatistik.dk)

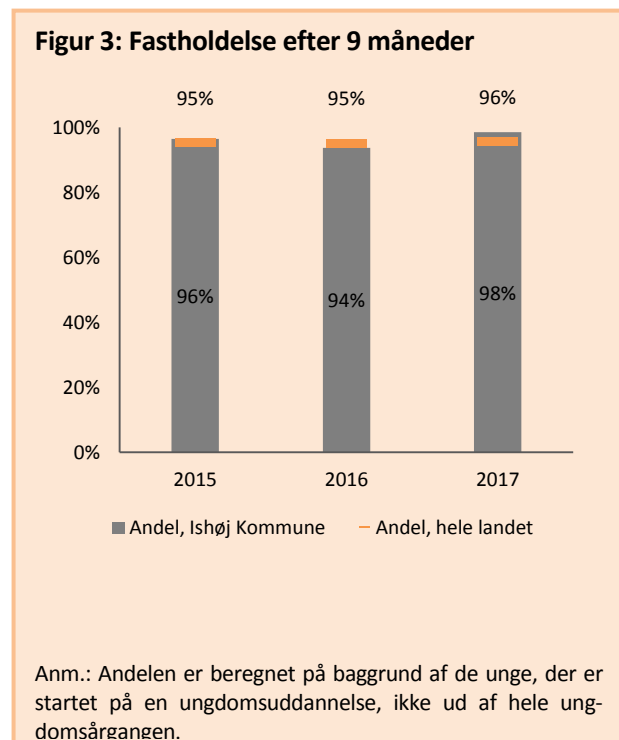
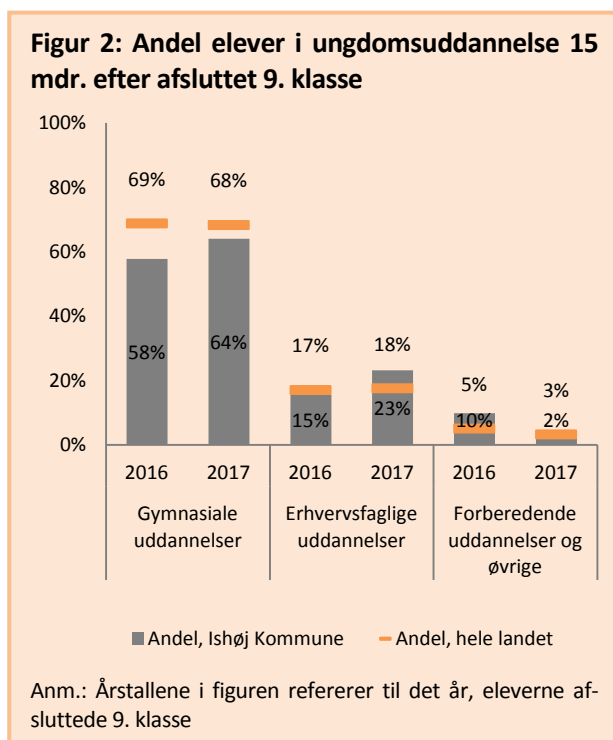
Sammenlignet med landsgennemsnittet ligger Ishøj Kommunes skoler generelt højt i kompetencedækningen. Ishøj Kommunes skoler har i 2018/19 nået den nationale 2021/22-målsætning om fuld kompetencedækning (90 %). Kompetencedækningen er 91,1 % i Ishøj Kommune i 2018/19 sammenlignet med 87,5 % for hele landet.

Overgang til ungdomsuddannelse

Et af Uddannelsesudvalgets fokuspunkter har været, hvordan grundskolen rustet flere elever til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Det er derfor relevant at se på, hvordan eleverne i Ishøj Kommune klarer sig sammenlignet med landsgennemsnittet. Som det fremgår af figur 2, er 23 % af eleverne i Ishøj Kommune, som afsluttede 9. klasse i 2017, tilmeldt en erhvervsuddannelse 15 måneder senere, sammenlignet med 18 % på landsplan. Denne årgang fra Ishøj er tæt på det nationale mål, samt det kommunale måltal for 2020, som lyder på 25 %. Selvom vi ser en betydelig fremgang og en positiv tendens, arbejder vi fortsat på at styrke søgningen til særligt erhvervsuddannelserne ved at følge udviklingen og igangsætte initiativer (jf. s. 21).

Når vi her vælger at vise tilmeldingen efter 15 måneder, er det fordi, at det også inkluderer de elever, der har valgt at tage 10. klasse efter endt 9. klasse.

Kigger vi på fastholdelsen på ungdomsuddannelserne efter 9 måneder, som vises i figur 3, kan vi se, at bortset fra den årgang, som afsluttede grundskolen i år 2016, ligger fastholdelsesandelen højere i Ishøj end på landsplan, og stigningen i Ishøj fra årgang 2015 til 2017 er større i Ishøj end på landsplan.

Den forventede andel af unge fra Ishøj Kommune, som har fuldført en ungdomsuddannelse inden for 6 år efter afsluttet 9. klasse, er steget med 6 procentpoint fra årgangen, som afsluttede 9. klasse i 2016, til årgangen som afsluttede 9. klasse i 2018. På landsplan er andelen steget med 3 procentpoint.

Elevfravær

Uddannelsesudvalget har endvidere været optaget af elevfravær, og har behandlet og drøftet temaet med diverse oplæg på udvalgets møder den 24. september 2019 og 26. november 2019. Her er Uddannelsesudvalget bl.a. blevet præsenteret for statistik om elevfravær i Ishøj Kommunes skoler.

Tabel 4: Ulovligt fravær fra 2016/17-2018/19

Ulovligt fravær	2017	2018	2019
Ishøj kommune	2,6 %	2,9 %	2,2 %
Hele Landet	1,0 %	1,0 %	1,0 %

Det samlede fravær er i Ishøj Kommune faldet med 0,3 procentpoint siden 2016/17. I samme periode er der på landsplan sket en stigning i det samlede fravær på 0,3 procentpoint. Som det fremgår af tabel 4, er det ulovlige fravær i Ishøj Kommune i gennemsnit faldet med 0,7 procentpoint siden 2017/18. De 2,2 % ulovligt fravær i 2018/19 er den laveste fraværsprocent siden 2014/15, hvor det ulovlige fravær var nede på 2,0 %.

Fravær og elevernes præstation hænger sammen, hvorfor det er helt essentielt at have fokus på at nedbringe fraværet. En undersøgelse fra Undervisningsministeriet viser, at der er en systematisk sammenhæng mellem samlet elevfravær og karaktergennemsnit, hvor elever med højt samlet fravær i gennemsnit får væsentligt lavere karakterer end elever med lavt fravær. Sammenhængen mellem karaktergennemsnit og fravær gælder også, når der tages højde for elevernes baggrund⁸. Egne tal fra en lokal undersøgelse på Strandgårdskolen viser samme tydelige tendens. Elevfravær er således en vigtig komponent, når det kommer til elevernes mulighed for at sejre i eget liv og nå deres fulde potentiale - set fra et fagligt perspektiv. Skolerne i Ishøj Kommune og elevernes forældre har derfor stadig en stor opgave i at nedbringe det ulovlige fravær i Ishøj. Uddannelsesudvalget blev på deres møder præsenteret for de tiltag, som skolerne sammen med Center for Børn og Forebyggelse og Center for Dagtilbud og Uddannelse har iværksat for at arbejde på at nedbringe elevfraværet. Her blev udvalget bl.a. kort præsenteret for initiativer som:

- Den skolestyrkende indsats (DSI) er målrettet udskolingselever, der har problemer i folkeskolen, bl.a. kendetegnet ved et massivt skolefravær
- Booster er for elever i folkeskolens ældste klasser på Ungdomsskolen
- Cool Kid er et gruppetilbud for børn med begyndende angstproblematikker. Børnene går i grupperne sammen med deres forældre
- Chilled er et gruppetilbud for unge med begyndende angstproblematikker
- Arbejde med mindset
- Fraværskonsulenter i StraXen indgår i håndteringen af underretninger, hvor skolefravær beskrives som hovedårsagen
- Skolen på Ishøjgård har bl.a. særlige kompetencer i arbejdet med elever med meget skolefravær
- Særlig klasse på Gildbro skolen for børn med autisme og/eller angst, hvor alle eleverne har haft meget skolefravær
- Der er bl.a. ultimo 2019 vedtaget fælles retningslinjer for håndtering af elevfravær på skolerne.

Uddannelsesudvalget fik endvidere en grundigere gennemgang af, og debat om, en dugfrisk fraværundersøgelse på Strandgårdskolen og projekt "Godt På Vej".

Fraværundersøgelse på Strandgårdskolen

⁸ Undervisningsministeriet 2013

Fraværsundersøgelsen på Strandgårdskolen satte fokus på elevernes perspektiver på fravær og fremmøde for derigennem at få nogle greb til det fremtidige arbejde med at nedbringe det ulovlige fravær. Undersøgelsen viser, at der særligt er fem ting på spil for elevernes fravær og fremmøde på Strandgårdskolen:

- Klassefællesskabet
- Fravalg
- Pjækkekultur
- (Manglende) opbakning
- Undervisningsmetoder

Undersøgelsen viser, at fællesskabsfølelsen er afgørende for elevernes lyst til at være i skole. På den ene side, er der elever, der pjækker alene, fordi de søger væk fra de sociale relationer og dynamikker, der findes i klasserummet, mens der på den anden side er elever, der søger hen mod et tilvalgt fællesskab, der ligger uden for det, der tilbydes i klasserummet. Hovedårsagen til at søge væk fra klassefællesskabet er, at eleverne ikke føler sig inkluderet heri.

Udover at søge væk, eller vælge et andet fællesskab end det, der er i klassen, foretager de elever der pjækker en række fravalg, når de ikke møder op. De fravælger eksempelvis ofte svære opgaver eller ting, de ikke gider i undervisningen, såsom test, fremlæggelser, kedelige undervisningsmetoder o.l. Et fravalg af en time med test eller fremlæggelse kan bunde i en faglig usikkerhed og en frygt for fiasko. Eleven fravælger således ikke testen eller fremlæggelsen i sig selv, men de ubehagelige følelser og usikkerheder det kan afstedkomme.

Det at se fravalg af skolen som en mulighed hænger ofte sammen med den skolekultur, man møder både derhjemme og i sin omgangskreds. Den kultur der kendetegner de interviewede elever i indskolingen, der har meget fravær stammer fra hjemmet, hvor det er tydeligt, at forældrene ikke prioriterer skolen. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at de nogle gange holder deres barn hjemme fra skole, fordi det er hyggeligt, eller fordi mor ikke er på arbejdsmarkedet, og derfor ikke skal tidligt op om morgenen og af sted. Under et tegneinterview fortæller to indskolings elever følgende:

Elev1: *"Se, min mor sover, min far, så er det min lillebror han vågner, han kommer..."*

Interviewer: *"Elev1 sover din mor og far, når du skal op om morgenen?"*

Elev1: *"Jeg bliver ved med at vække hende, hun gider ikke, hun sover bare stadig"*

Elev2: *"Ja, jeg gør også sådan der"*

Interviewer: *"Nå, gider din mor ikke op om morgenen?"*

Elev1: *"De bliver ved med at sove, og de ser altid film om natten."*

Fraværsundersøgelse på Strandgårdskolen Datagrundlag

Fraværsanalysen tager udgangspunkt i syv gennemførte fokusgruppeinterviews på Strandgårdskolen i perioden 29. april 2019 til 7. maj 2019. I alt har 34 elever fra 0. til 8. klasse deltaget. Fokusgrupperne er blevet inddelt med udgangspunkt i elevernes klassetrin og fraværsprocent. Elever med en fraværsprocent $\geq 12\%$ har deltaget i fokusgruppe sammen, mens elever med en fraværsprocent $\leq 5\%$ har deltaget i fokusgruppe sammen. Fraværsprocenten spænder fra 1 % til 30 % blandt eleverne i fokusgruppeinterviewene.

Fraværsanalysen er opdelt i to overordnede temaer; fravær og fremmøde. Fravær henviser her til det at pjække, som vi sammen med eleverne har defineret som det at blive væk fra undervisning, selvom man fysisk og/eller psykisk er i stand til at møde op.

Undersøgelsen er foretaget af en konsulent i Center for Dagtilbud og Uddannelse.

Blandt de elever der pjækker, og de elever der ikke pjækker, er der forskel på, om de oplever opbakning til skolen fra deres forældre. De elever der pjækker oplever i mindre grad, at deres forældre synes, at det er vigtigt, at de kommer i skole, og de får mindre hjælp til at komme af sted i skole om morgenen. Derudover bekræfter elever, der pjækker sammen hinanden i, at det er okay at pjække, og forstærker derved en bestemt pjækkekultur, hvor det er okay at navigere i skoledagen på baggrund af lyst og fravalg.

Noget af det der til gengæld motiverer eleverne til at komme i skole er sjove, kreative, aktive og inkluderende læringsaktiviteter. Elever med lavt fravær møder som regel op uafhængig af undervisningsmetode og emne, mens de elever der nogle gange pjækker har større sandsynlighed for at komme til time, hvis undervisningsmetoden er sjov. Sjove undervisningsmetoder beskrives af eleverne som metoder, hvor de selv aktivt deltager, enten i form af kropslig bevægelse, kreative arbejdsprocesser med hænderne og lege der skaber fællesskab i klassen. En udskolingselev fortæller følgende:

Elev7: "Det er kedeligt at have en test i en time jo, og det er sjovt, hvis nu vi laver noget sammen. Ligesom i engelsk, nogle gange vi laver det her, at vi skriver nogle noter ned, og så kaster vi bolden til hinanden, og dem der får bolden skal læse sin note op, altså en sætning på engelsk. Det er sjovt, altså vi laver noget kreativt sammen, noget i fællesskab"

Sidstnævnte skaber både et sjovt læringsrum samt øger det sociale tilhørsforhold i klassen. Og som vi ved fra data, har det sociale i klassen betydning for elevernes lyst til at møde op i skolen.

På baggrund af fraværsundersøgelsen har Strandgårdskolen igangsat en række aktiviteter:

- Der arbejdes med at styrke klassefællesskabet, så alle føler, at de hører til og føler sig som en integreret del af fællesskabet
- Arbejdet med mindset fortsætter, så eleverne ikke føler sig utrygge i mødet med faglige udfordringer
- Strandgårdskolen er blevet en UNICEF Rettighedsskole baseret på rummelighed, respekt, tryghed, engagement og ansvarsfølelse.

Projekt "Godt På Vej"

Udover at udforske de lokale fraværsudfordringer set fra elevernes perspektiv, har Byrådet bevilliget midler til videreførelse af projekt "Godt På Vej", som er forankret i Center for Børn og Forebyggelse. Projekt "Godt På Vej" har haft som formål at styrke forældrekompetencer og forældreansvar blandt udsatte, etniske minoritetsforældre til børn i alderen tre til otte år, og den endelige evaluering viser, at projektet i høj grad er lykkedes hermed (COWI 2019)⁹. Et væsentligt fokus har været at bygge bro mellem forældre til kommende skolestartere¹⁰ og dagtilbud/skole for derigennem at gøre forældrene mere fortrolige med det danske system. Igennem projektet har forældrene opnået redskaber og kompetencer til at understøtte deres børns skolegang, hvilket formodes at have en positiv indvirkning på (nedbringelse af) ulovligt fravær. Læringen fra projekt "Godt På Vej" videreføres fremover både i direkte relation til projektet og i relation til udfordringer, der griber ind på flere områder, såsom fravær.

På baggrund af Uddannelsesudvalgets drøftelser, anbefaler udvalget, at:

- skolerne undersøger de fraværsproblematikker, der gør sig særligt gældende hos dem med henblik på at kvalificere skolens indsats for nedbringelse af elevfravær. Skolerne kan med fordel lade sig inspirere af den allerede gennemførte fraværsundersøgelse på Strandgårdskolen

⁹ Evaluering af helhedsorienteret indsats cedr. udsatte etniske minoritetsforældre 2019

¹⁰ Det kalder vi den gruppe børn, der har indledt deres sidste år i børnehaven, inden de skal starte i skole. Kommende skolestartere er typisk 5-6 år.

- der arbejdes videre med allerede igangsatte virksomme initiativer, fx de initiativer som er nævnt på side 9
- skolerne arbejder systematisk med at styrke klassefællesskabet, så alle elever føler, at de hører til og føler sig som en integreret del af fællesskabet.

UDVAGETS HOVEDOPGAVER

Uddannelsesudvalget har på møder gennem de sidste to år arbejdet med, og drøftet, de seks hovedopgaver, som blev stillet til udvalget (jf. s. 3). I det følgende præsenteres udvalgets drøftelser og anbefalinger til de seks hovedopgaver.

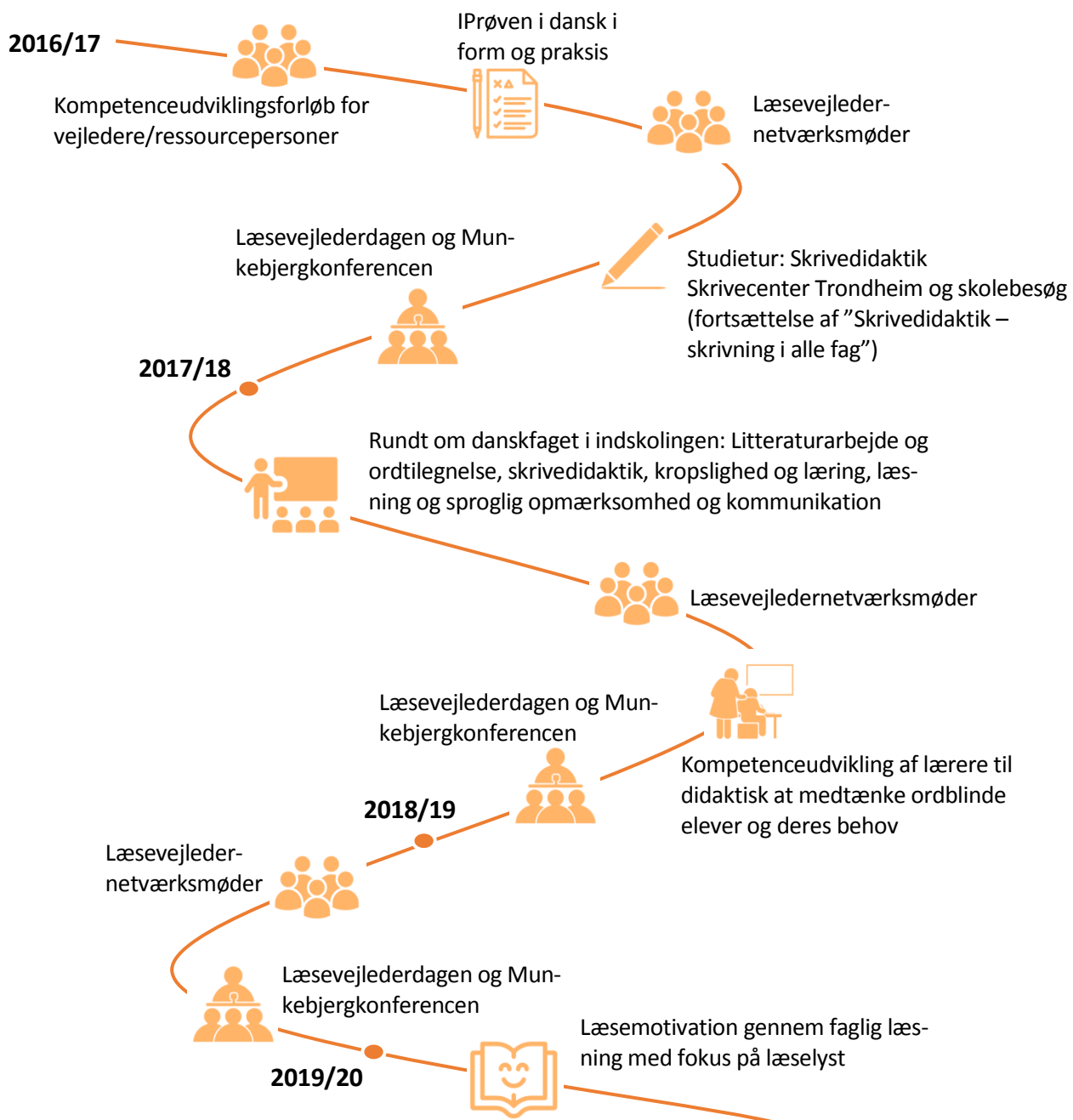
1. Overblik over indsatser og udviklingsprojekter der allerede er i gang

Under overskriften ”Fælles viden på folkeskoleområdet” gav direktør for Velfærd og Uddannelse Lisbet Lentz og centerchef for Dagtilbud og Uddannelse Susanne Poulsen, på Uddannelsesudvalgets første møde den 12. juni 2018, et overblik over skolernes projekter, skolernes løfteevne og udgifterne pr. elev i Ishøj Kommunes folkeskoler.

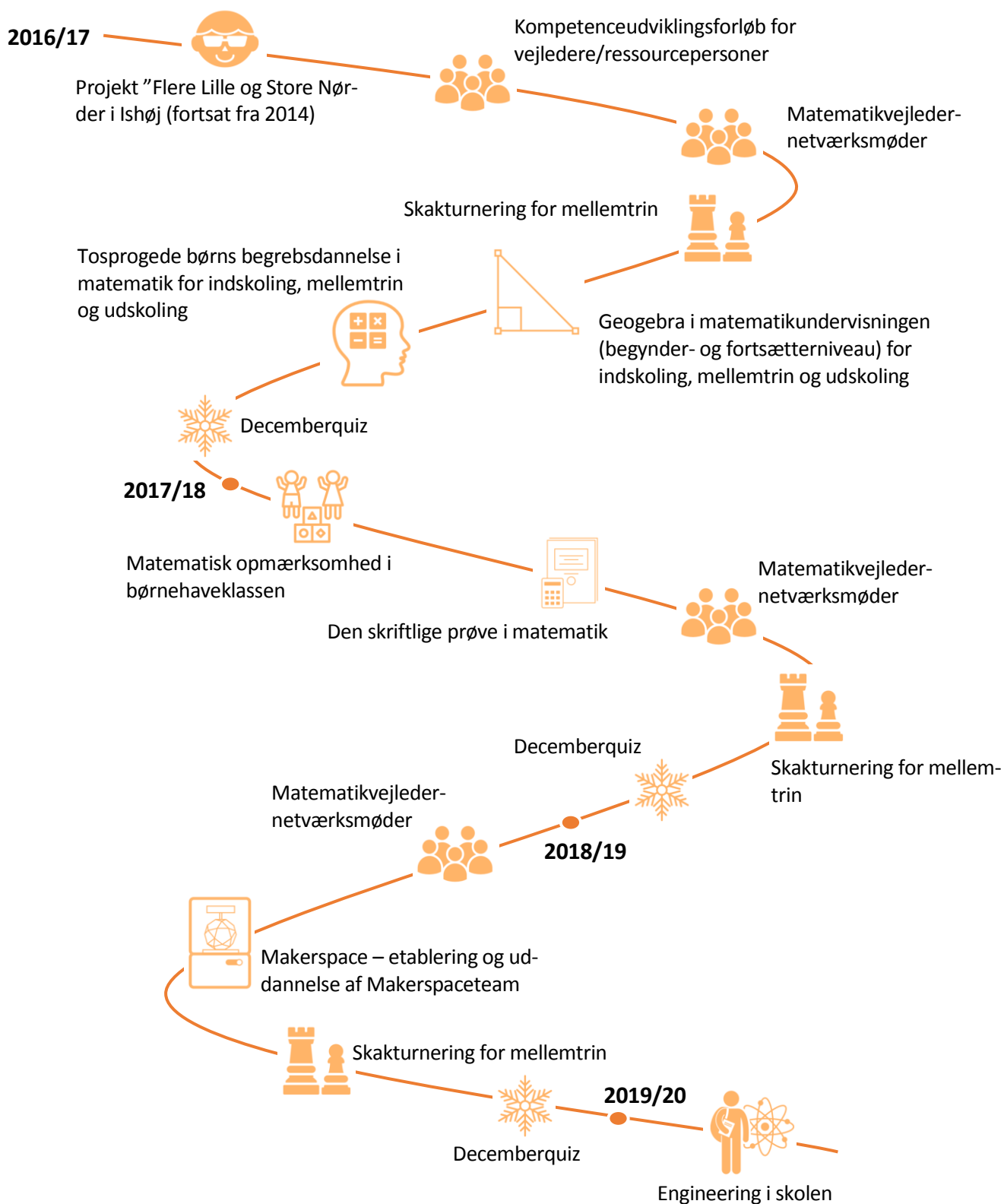
På Uddannelsesudvalgets møde den 26. november 2019 efterspurgte udvalget en opdateret liste over de fælles kommunale initiativer, der har været, og er, på Ishøj Kommunes skoler. På de efterfølgende figurer illustreres fælles kommunale indsatser og udviklingsprojekter særligt målrettet henholdsvis dansk og læsning, matematik, naturfag og trivselsfremmende initiativer. Initiativerne er illustreret på en tidslinje, der går tre år tilbage. De forskellige initiativer på tidslinjerne har været udrullet på alle folkeskoler i Ishøj, og markerer således en række fælles indsatser for at hæve kvaliteten. Udover de fælles initiativer og indsatser har hver skole sine egne initiativer, som er målrettet lige præcis de behov, de møder på deres skole. Der er således mange flere initiativer og indsatser på skolerne end dem, der fremgår på tidslinjerne.

Tidligere års kvalitetsrapporter for skolerne indeholder ofte en mere dybdegående beskrivelse af indsatser og initiativer. Det er derved muligt at læse mere om forskellige indsatser i tidligere udgaver af Skolernes Kvalitetsrapport.

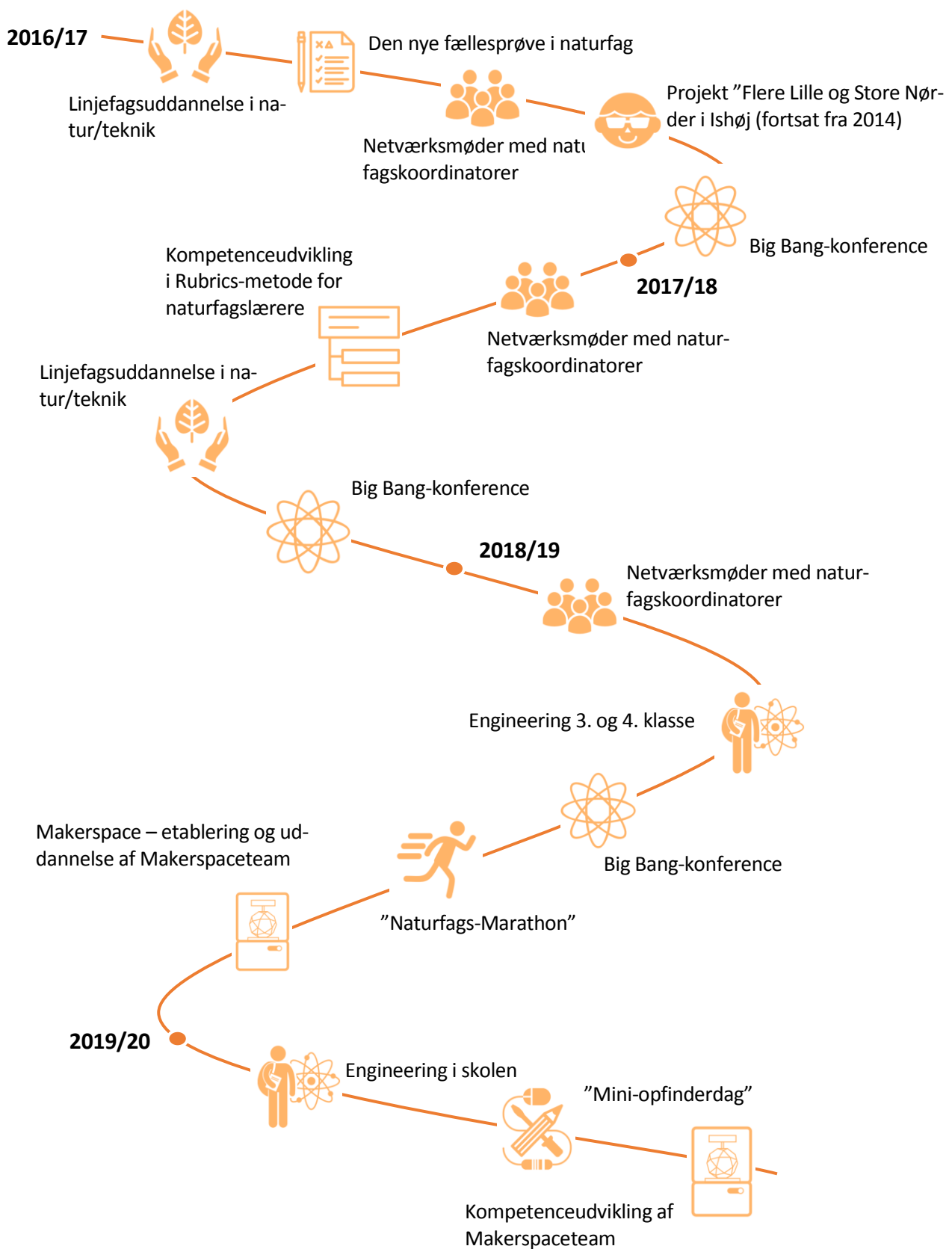
Figur 4: Eksempler på fælles indsatser på alle skoler i dansk og læsning fra 2016/17 til 2019/20

Figur 5: Eksempler på fælles indsats på alle skoler i matematik fra 2016/17 til 2019/20

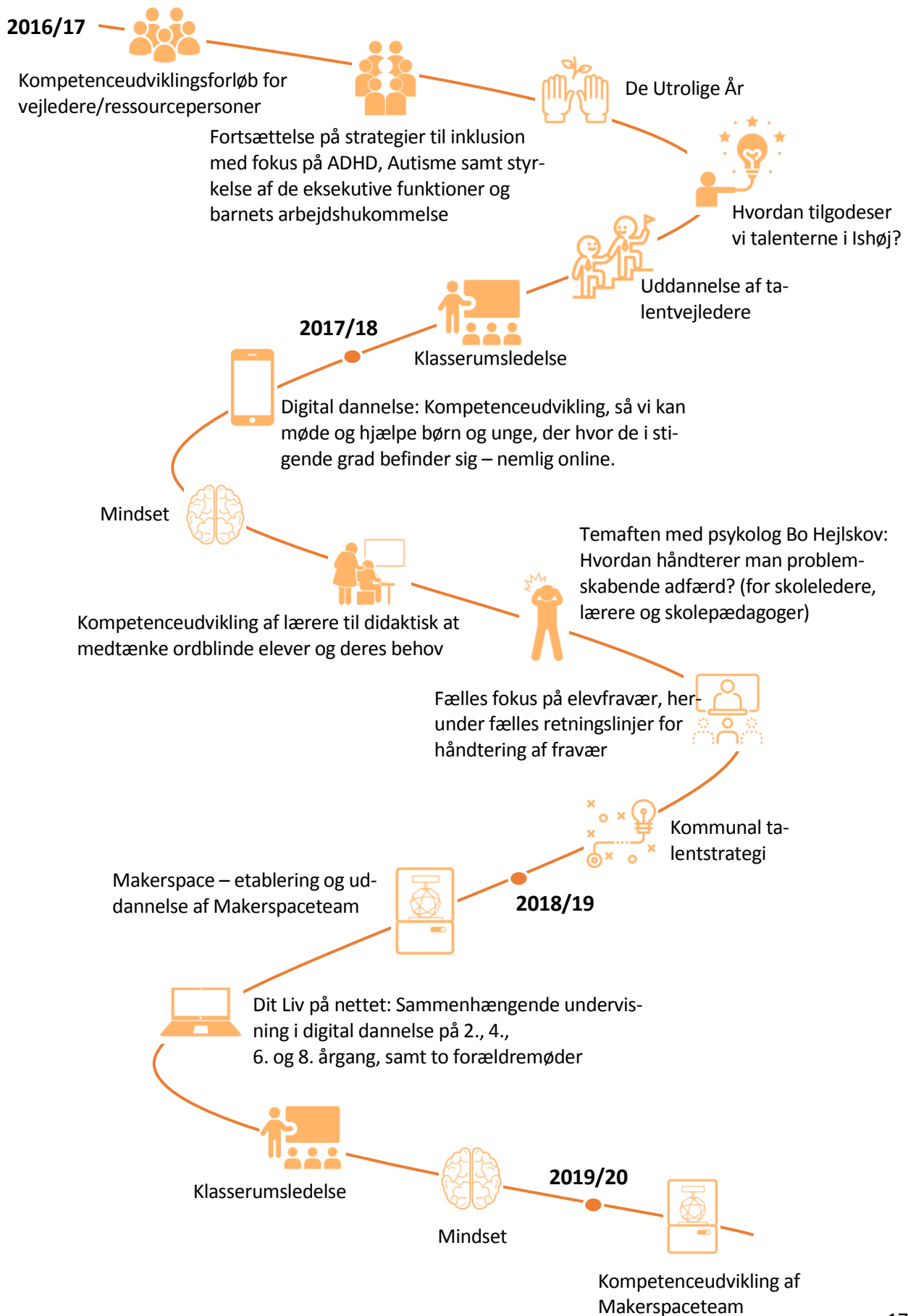

Figur 6: Eksempler på fælles indsatser på alle skoler i naturfag fra 2016/17 til 2019/20

Figur 7: Eksempler på fælles indsatser på alle skoler for trivsel, inklusion og talent fra 2016/17 til 2019/20

På baggrund af de fremlgte initiativer anbefaler Uddannelsesudvalget, at skolerne fortsætter det gode arbejde med de indsatser og initiativer, der har vist sig at have positive effekter for elevernes faglige og sociale udvikling samt trivsel.

2. Overblik over de resultater og den progression, der er opnået de seneste fem år med udgangspunkt i de årlige kvalitetsrapporter

Af kommissoriet for Uddannelsesudvalget fremgår det, at en af Uddannelsesudvalgets hovedopgaver er, at *udarbejde et overblik over de resultater og den progression, der er opnået de seneste fem år med udgangspunkt i de årlige kvalitetsrapporter og forslag til indsatser fx turboforløb.*

Uddannelsesudvalget har berørt og drøftet temaet på udvalgets møder den 29. januar 2019 og den 26. marts 2019. Temaet er bl.a. blevet rammesat af oplæg om elevernes uddannelsesparathedsvurderinger ved skoleleder på Vejlebro skolen Poul Hau Kyndi Laursen samt oplæg om aktuelle resultater, progression og udfordringer på folkeskoleområdet ved udviklingskonsulent i Center for Dagtilbud og Uddannelse Christina Borup Pedersen.

Konklusionerne på folkeskolernes resultater, progression og udfordringer på baggrund af eksisterende data præsenteret for Uddannelsesudvalget er overordnet:

- Skolerne i Ishøj Kommune formår generelt at løfte eleverne som forventet. Det afspejler sig i den socioøkonomiske reference, hvor fire af kommunens fem folkeskoler klarer sig som forventet ud fra deres elevpopulation.
- På baggrund af karaktererne tyder det på, at vi har en udfordret elevgruppe, der bliver løftet som forventet i forhold til de socioøkonomiske parametre.
- I både dansk og matematik er skolerne særligt dygtige til at løfte vores elever med udenlandsk herkomst. I dansk har piger med udenlandsk herkomst et højere gennemsnit end samme elevpopulation på landsplan på tre skoler. Det samme gør sig gældende for drenge med udenlandsk herkomst på to skoler.
- Ishøj Kommunes skoler har mange udfordringer, men vi har ikke én udfordring, der er særlig for Ishøj Kommune. Når det kommer til, hvordan eleverne klarer sig i folkeskolen er udfordringerne forskellige fra skole til skole.

Med udgangspunkt i drøftelserne om folkeskolens resultater har udvalget drøftet nedenstående temaer:

- Arbejdet med mindset i folkeskolen den 30. april 2019 med oplæg fra Nina Winther Arnt, konsulent for matematik, naturfag og talentudvikling i Center for Dagtilbud og Uddannelse. Mindsetteorien bygger på forskning og viden om, at intelligens ikke er statisk, men kan udvikles. Alle har både et "udviklende mindset" og et "fikseret mindset", men fordelingen mellem de to kan variere fra person til person, og er samtidig situationsafhængig. Et udviklende mindset understøtter generelt trivsel og motivation for at lære. Skolerne i Ishøj Kommune arbejder på forskellig måde med mindset, og vi har videreudviklet på forskellige værktøjer, der kan hjælpe med at understøtte processen.
- Uddannelsesparathedsvurderinger fra 8. til 9. klasse den 30. april 2019.
- Elevfravær den 24. september 2019 med oplæg om indsatser på kommunens skoler fra udviklingskonsulent Christina Borup Pedersen og centerchef i Center for Dagtilbud og Uddannelse Susanne Poulsen.

Uddannelsesudvalget er endvidere den 29. oktober 2019 blevet præsenteret for et oplæg af Rasmus Landersø fra Rockwool Fondens Forskningsenhed med titlen "Tidlig indsats i et livsperspektiv" med nedenstående hovedpointer:

- Den første del af livet er fundamentet, resten af livet bygges på, og danner en stor del af roden til både ulighed og mulighederne for social mobilitet.
- Der er markante forskelle mellem børns færdigheder på tværs af deres baggrund. Forskellene opstår tidligt i livet og fastholdes statistisk set resten af livet.

Med udgangspunkt i oplæg, konklusioner og drøftelser anbefaler Uddannelsesudvalget, at folkeskolerne arbejder systematisk med indsatser, der er målrettet skolens specifikke udfordringer, samt at disse drøftes med direktør for Velfærd og Undervisning og centerchef for Dagtilbud og Uddannelse som en del af opfølgningen på resultaterne i kvalitetsrapporten. Den enkelte skoler aftaler mål for den kommende periode med direktøren og centerchefen og målene afrapporteres til Børne- og Undervisningsudvalget.

3. Strategi for øget forældreansvar

Af kommissoriet for Uddannelsesudvalget fremgår det, at Uddannelsesudvalget skal arbejde med at understøtte visionen i Ishøj Kommunes Børne- og Ungepolitik samt Byrådets Uddannelsesmanifest¹¹. Et af de temaer som Uddannelsesudvalget har drøftet i den sammenhæng er forældreansvar.

Uddannelsesudvalget har berørt og drøftet strategi for øget forældreansvar på udvalgets møder den 26. september 2018, den 28. maj 2019, den 27. august 2019 og den 29. oktober 2019. Efter uddannelsesudvalgets ønske er temaet ligeledes drøftet med skolebestyrelserne på dialogmødet mellem Børne- og Undervisningsudvalget og skolebestyrelserne den 8. oktober 2019.

På baggrund af Uddannelsesudvalgets og skolebestyrelsernes drøftelser om forældreansvar har Uddannelsesudvalget udarbejdet nærværende afrapportering, som er tiltrådt af Byrådet den 5. november 2019.

Temaet er bl.a. blevet rammesat af oplæg om ansvar inden for lovgivnings- og ansættelsesmæssige roller af direktør for Velfærd og Undervisning Lisbet Lentz, oplæg om historiske og aktuelle diskurser om familiens relation til skolen med udgangspunkt i Hanne Andersens bog "Har vi en aftale?" af ph.d. Ulla Højmark Jensen, oplæg om forældreansvar af formand for Landsforeningen Forældre og Skole Rasmus Edelberg og introduktion til projekterne "Godt på vej" og "Styrket samarbejde mellem hjem og dagtilbud" af henholdsvis centerchef for Center for Børn og Forebyggelse René Juhl og centerchef for Center for Dagtilbud og Uddannelse Susanne Poulsen.

Uddannelsesudvalgets anbefalinger til arbejdet med forældreansvar

Det er skolebestyrelsens ansvar at fastsætte principper for samarbejdet mellem skole og hjem og om skolens og forældrenes ansvar i dette samarbejde¹². Uddannelsesudvalget anbefaler, at arbejdet tager udgangspunkt i nedenstående principper.

---

¹¹ Uddannelsesmanifest: Karakterniveauet skal over en årrække hæves i folkeskolen, specielt med fokus på fagene dansk og matematik. Budgetforliget 2016.

¹² Folkeskolelovens § 44, stk. 2, 4. pkt.

Et differentieret forældreansvar

Udgangspunktet er, at folkeskolen er for alle, og at alle forældre vil det bedste for deres børn. Alle er velkomne i folkeskolen, og ingen skal opleve, at de er på tålt ophold. Da ingen kan alt, men alle kan noget, er der forskel på, hvilke forventninger vi har til forældrenes udfyldelse af forældreren. Forældreansvar i skolen kan derfor godt være differentieret.

Skolen skal se forældrene som en ressource og møde forældrene med respekt og anerkendelse, ligesom det forventes, at forældrene har respekt for skolen og bakker den op ved at tage ansvar for, at deres børn er på rette til skolen, ved at deltage i samarbejdet med skolen, og ved at evt. feedback og kritik drøftes med skolen i stedet for på de sociale medier.

Der er noget, der er vigtigere end andet. Hvis en forælder ikke har ressourcer til at efterkomme alle forventninger, er det vigtigste at tage ansvar for, at deres barn kommer i skole, og at forældrene deltager i samarbejdet med skolen om deres barns skolegang og læring.

I Ishøj Kommune forventes det almindeligvis, at

- forældrene tager ansvar for, at deres børn er skoleparate og forberedte, når de møder i skole.
- forældrene tager ansvar for, at deres børn møder til tiden. Det anbefales, at børnene fra de starter i sfo den 1. april øver sig på at møde kl. 08.00 om morgenen.
- forældrene kommunikerer med skolen og holder sig orienteret.
- forældrene tager et socialt ansvar for elevernes og klassens trivsel.

Tydelig kommunikation om gensidige forventninger

Det er vigtigt, at skolen og skolebestyrelsen formulerer deres forventninger til forældrene klart og tydeligt og spreder budskabet, så det når ud til alle forældre på en måde, så forældrene kan se mening i skolens forventninger. Skolebestyrelsen og kontaktførelse har sammen med skolen et særligt ansvar for at fortælle og være tydelige om, hvad der forventes. I denne vigtige dialog har forældrene også mulighed for at formulere deres forventninger til skolen.

For at nå alle forældre er det nødvendigt at benytte forskellige kommunikationskanaler og at have respekt for, at nogle forældre griber bolden første gang, mens andre skal øve sig lidt mere og evt. have hjælp fra skolens personale eller de andre forældre. Det bedste udgangspunkt for en god kommunikation er en positiv og respektfuld relation. At skabe en god relation er et gensidigt ansvar, men skolen har et særligt professionelt ansvar for at tage initiativ til at opbygge gode relationer.

Kommunikation kan foregå ad mange kanaler - både skriftlige og mundtlige, fx via Aula, velkomstbreve, forældremøder, første skoledag, kontaktførelsemøder, sociale arrangementer, sms-beskeder, forældre-kaffe og forældrecafeer.

Det anbefales, at:

- skolen er tydelig omkring, hvad det betyder at være skoleparat og forberedt.
- skolen og skolebestyrelsen udarbejder en folder/håndbog, der beskriver forventninger til elevernes ansvar, skolens ansvar og forældrenes ansvar, gerne differentieret i forhold til skolestartere, indskoling, mellemtrin og udskoling. Det anbefales, at børnehaverne får kendskab til folderen.

- der på første skoledag tales om, hvordan forældrene kan støtte skolen, så den bliver en god oplevelse for alle børn.
- der udarbejdes et velkomstbrev til de kommende skolestartere, der starter i sfo 1. april.
- udforske, hvordan forældremøder og -arrangementer gøres attraktive at deltage i for alle forældre.
- skolebestyrelsen udarbejder principper for god kommunikation i Aula.
- der gives klare udmeldinger, og at disse forgår i det personlige møde og efterfølges af tilbud om hjælp, støtte og guidning.

Særlige forældretilbud

Nogle forældre har brug for mere hjælp end andre, og derfor anbefales det, at:

- der etableres lektiehjælp flere steder i kommunen, gerne fra frivillige.
- det undersøges, hvorvidt det er muligt at etablere forældrecafeer, hvor forældre kan hjælpe forældre og forældrenetværk med afsæt i erfaringer fra projekt "Godt på vej".
- sundhedsplejerskerne har fokus på forældres ansvar og -evne.

4. Undersøgelse af effekter af de eksisterende ungdomsuddannelser, som kommunens unge frekventerer

På mødet den 30. april 2019 behandlede Uddannelsesudvalget udviklingen i uddannelsesparathedsvurderinger samt elevernes valg af uddannelse efter 9. og 10. klasse samt fastholdelse på ungdomsuddannelserne. Temaet blev understøttet af orienterende oplæg af direktør for Velfærd og Uddannelse Lisbet Lentz og centerchef for Dagtilbud og Uddannelse Susanne Poulsen.

I Ishøj Kommune er følgende måltal for søgning til ungdomsuddannelser vedtaget:

1. at mindst 25 % af eleverne i 2020 vælger en erhvervsuddannelse umiddelbart efter 9. eller 10. klasse.
2. at mindst 30 % af eleverne i 2025 vælger en erhvervsuddannelse umiddelbart efter 9. eller 10. klasse.

En øget frekvens til erhvervsuddannelserne vil bl.a. betyde en reduktion i tilgangen til de gymnasiale uddannelser til mellem 60 - 65 %.

Som det fremgår af afsnittet om de grundlæggende forudsætninger, er 23 % af eleverne i Ishøj Kommune, som afsluttede 9. klasse i 2017, tilmeldt en erhvervsuddannelse 15 måneder senere, hvilket gælder 18 % på landsplan. Hermed er denne årgang fra Ishøj tæt på det nationale mål for 2020, som lyder på 25 %.

Fastholdelsesandelen på ungdomsuddannelserne efter 9 måneder ligger, bortset fra den årgang som afsluttede grundskolen i år 2016, højere i Ishøj end på landsplan, og stigningen i Ishøj fra årgang 2015 til 2017 er større i Ishøj end på landsplan. I tabellerne på næste side vises status på søgetallet opdelt på 9. og 10. klassetrin fra 2016 til 2019¹³.

¹³ Tabel 5 og 6 viser elevernes 1. prioritet, hvilket betyder at der reelt kan være elever, der søger en gymnasial uddannelse som 1. prioritet men som starter på en erhvervsuddannelse.

Tabel 5. Søgning til EUD og gymnasium for 9. og 10. klassetrin

2016		2017		2018		2019	
EUD		EUD		EUD		EUD	
9. kl.	10. kl.	9. kl.	10. kl.	9. kl.	10. kl.	9. kl.	10.kl. ¹⁴
Ishøj Kommune		Ishøj Kommune		Ishøj Kommune		Ishøj Kommune	
13,3 %	20,0 %	18,2 %	29,4 %	12,8 %	33,33 %	16,7 %	
Landsgennemsnit		Landsgennemsnit		Landsgennemsnit		Landsgennemsnit	
13,1 %	24,0 %	13,6 %	24,0 %	14,6 %	24,6 %	15,8 %	24,8 %
GYM		GYM		GYM		GYM	
9. kl.	10. kl.	9. kl.	10. kl.	9. kl.	10. kl.	9. kl.	10. kl.
Ishøj Kommune		Ishøj Kommune		Ishøj Kommune		Ishøj Kommune	
77,3 %	72,0 %	79,5 %	29,4 %	83,4 %	37,5 %	82,1 %	
Landsgennemsnit		Landsgennemsnit		Landsgennemsnit		Landsgennemsnit	
80,0 %	68,2 %	79,5 %	67,9 %	78,9 %	66,5 %	76,8 %	

Tabel 6. Samlet søgetal for 9. og 10. klassetrin

2016	2017	2018
EUD	EUD	EUD
Ishøj Kommune	Ishøj Kommune	Ishøj Kommune
14,3 %	20,2 %	15,2 %
Landsgennemsnit	Landsgennemsnit	Landsgennemsnit
18,4 %	18,5 %	19,4 %
GYM	GYM	GYM
Ishøj Kommune	Ishøj Kommune	Ishøj Kommune
76,6 %	71,0 %	78,2 %
Landsgennemsnit	Landsgennemsnit	Landsgennemsnit
74,3 %	74,0 %	73,1 %

Som det fremgår af ovenstående, lever Ishøj kommune op til egne måltal for søgning til EUD i 2020 på 25 %, hvis vi udelukkende ser på søgetallet efter 10. klasse for årene 2017 og 2018. I 2017 var vi kun 0,6 procentpoint fra 2025-målsætningen. Ser vi på det samlede søgetal for begge klassetrin i 2016, 2017 og 2018, når vi endnu ikke kommunens 2020-målsætning på 25 %.

EUD aftalen¹⁵ pålægger kommuner med et EUD søgetal på under 10 % at udarbejde en handleplan, som beskriver hvilke initiativer, der iværksættes for at øge søgningen til EUD. Selvom vi i Ishøj Kommune befinder os over de 10 %, er det vigtigt, at der holdes fokus på at udfordre elevers uddannelsesvalg i folkeskolen. Derfor er Ishøj Kommunes lokale initiativer og indsatser på området fra 7.- 9. klasse opsummeret.

- Uddannelsesvejlederne fra Ishøj Uddannelse og Job underviser i det timeløse fag: Uddannelse og Job

¹⁴ Der er endnu ikke opgjort søgetal for 10. klasse i 2019

¹⁵ Erhvervsuddannelsesaftale 2018, indgået af et bredt flertal af Folketingets partier med det formål, at øge søgningen til og gennemførelsen af erhvervsuddannelserne.

- En gang årligt afholdes der et obligatorisk klasselærerkursus for alle 8. klasseslærerne. På klasselærerkurset informeres lærerne om uddannelsesparathedsvurdering samt evt. ny lovgivning. Kurset foregår fra 2019 på en lokal virksomhed i Ishøj Kommune.
- Virksomhedsbesøg for udskolingslærere, skoleledere og uddannelsesvejledere arrangeret af erhvervsforeningen. I 2019 var der besøg på Arla, Triplan og Scania. Oplæg fra virksomhederne om deres branche samt mulighed for elevpladser og information om karrieremuligheder.
- På 8. og 9. klassestrin tilbydes alle elever en uges erhvervspraktik.

Særligt for Strandgårdskolen og Helhedsplanen

- Busture for elever og forældre til uddannelsesmessen Skills i Bella Centeret med 8. og 9. klasse, Hotel Scandic Hvidovre og Hotel og Restaurant Skolen i Valby for 7. årgang.
- Besøg med 8. klassestrin på Scania.
- Rollemodelsarrangement med oplæg fra rollemodeller fra bl.a. erhvervsuddannelserne.

Særligt for Ishøj Skole

- Ishøj Skole tilkøbte Next Uddannelse København, Ishøj afdelingen til at forestå undervisning i valgfag for 7. årgang i skoleåret 2018/19.

Endvidere er der et tæt samarbejde mellem uddannelsesvejlederne fra Ishøj Uddannelse og Job og lærerne fra 7.-9. klassestrin samt lærerne i 10. klasse på Next Uddannelse København, Ishøj afdelingen. Her samarbejdes der bl.a. om elevernes progression i forhold til deres sociale, personlige og faglige niveau samt deres ønsker om uddannelse.

5. Undersøgelse af forberedelsen af implementeringen af FGU

Af kommissoriet for Uddannelsesudvalget fremgår det bl.a., at et af Uddannelsesudvalgets fokusområder er: *Hvordan skal den kommunale ungeindsats og den forberedende ungdomsuddannelse (FGU) tilrettelægges og implementeres, så den understøtter og supplerer grundskolens indsats og de nye nationale mål?*

Uddannelsesudvalget har arbejdet med temaet på udvalgets møder den 12. juni 2018, den 26. september 2018, den 29. oktober 2018, den 8. november 2018 og den 26. marts 2019. På baggrund af Uddannelsesudvalgets drøftelser fremlagde Uddannelsesudvalget deres anbefalinger for Byrådet den 7. maj 2019. Byrådet tiltrådte anbefalingerne

De nye nationale uddannelsespolitiske målsætninger er beskrevet i "Aftalen om flere unge i uddannelse eller job", og de lyder således:

- I 2030 skal 90 % af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse
- I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, der ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet være halveret i forhold til 2017
- I 2030 skal de 10 %, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse have tilknytning til arbejdsmarkedet.

Temaet blev bl.a. rammesat af oplæg om den Forberedende Grunduddannelse (FGU) ved leder af UU Center Syd Søren Elnebo Lau, oplæg om uddannelsesmæssigt marginaliserede unge "At sigte bredt og ramme smalt" ved forsker Ulla Højmark Jensen fra Professionshøjskolen Absalon og oplæg om den

sammenhængende kommunale ungeindsats og etablering af Ungeenheden ved centerchef Susanne Poulsen.

Uddannelsesudvalget påpegede bl.a., at det i arbejdet med de unge er centralt at fokusere på, hvad der virker for de unge i Ishøj. Det skal hele tiden være den unges individuelle situation, der står i centrum. Uddannelsesudvalget finder det vigtigt at arbejde med uddannelse som en proces, der kan tage tid. Det er ikke alle, der behøver at gå den direkte vej; nogle har brug for tid til at arbejde, nogle har brug for tid til at finde ud af, hvad de vil. Uddannelsesudvalget påpegede endvidere nødvendigheden af at have fokus på særligt to målgrupper; unge der ikke går den lige vej til ordinær ungdomsuddannelse, og unge der falder fra en ungdomsuddannelse, inden de fylder 25 år.

Den nye Forberedende Grunduddannelse (FGU) er beskrevet som hovedvejen for de unge, som ikke går den lige vej fra folkeskolen til ordinær ungdomsuddannelse. Det er derfor afgørende at etablere et tæt samarbejde med FGU-institutionen om etablering af forberedende uddannelse til netop vores målgruppe.

Uddannelsesudvalget påpegede endvidere, at der fortsat skal være et særligt fokus på, og en særlig målrettet indsats for, at få flere unge i erhvervsuddannelse.

Uddannelsesudvalgets forslag til overordnede pejlemærker

På baggrund af Uddannelsesudvalgets behandling af temaet foreslår udvalget nedenstående overordnede pejlemærker for arbejdet med den sammenhængende kommunale indsats i Ishøj Uddannelse og Job (IUJ) og samarbejdet med FGU-Vestegnen.

- IUJ arbejder håndholdt med den enkelte unge, både når det gælder kyndig vejledning om uddannelse og job, og når det gælder den unges individuelle behov for støtte til at komme i uddannelse eller job.
- IUJ fokuserer på, hvad der virker for de unge i Ishøj, der ikke går den direkte vej fra folkeskole til ungdomsuddannelse. Nogle unge vejledes til at få tilknytning til arbejdsmarkedet, mens andre vejledes til et FGU-forløb for at erhverve de nødvendige kompetencer til at påbegynde en ungdomsuddannelse.
- FGU er hovedvejen for de unge, der ikke går den lige vej fra folkeskolen til ungdomsuddannelse. Vi forventer derfor, at FGU-Vestegnen indretter deres tilbud, så de matcher Ishøj unges behov og leverer i overensstemmelse hermed. IUJ er derfor i tæt dialog med FGU-Vestegnen om de konkrete unges behov og tilrettelæggelsen af det forberedende forløb målrettet de unges behov.
- IUJ arbejder inddragende og lytter til de unge i bestræbelse på at målrette og udvikle indsatsen i overensstemmelse med den til enhver tid aktuelle målgruppes behov.
- Den unge (og dennes forældre hvis den unge er under 18 år) skal altid inddrages i udarbejdelsen af egen uddannelsesplan.
- IUJ arbejder efter et princip om så hurtig opsporing som overhovedet muligt bl.a. med fokus på at få alle med og mindske uddannelsesfrafald.
- IUJ samarbejder med FGU-Vestegnen om de unge og deres behov. Vejledere fra IUJ følger de unge, også mens de er på FGU. Unge der har behov for det tilknyttes en ungekordinator.

- IUJ skal gøre en målrettet indsats for at få flere unge til at se værdien i at vælge en erhvervs- og velfærdsuddannelse.

Byrådet har besluttet, at målet i Ishøj Kommune er, at:

- mindst 25 % af eleverne i 2020 vælger en erhvervsuddannelse umiddelbart efter 9. eller 10. klasse
- mindst 30 % af eleverne i 2025 vælger en erhvervsuddannelse umiddelbart efter 9. eller 10. klasse.

En øget frekvens til erhvervsuddannelserne betyder bl.a. en reduktion i tilgangen til de gymnasiale uddannelser til mellem 60 - 65 %.

6. Indblik i uddannelserne på NEXT-Ishøj med fokus på elevgruppens sammensætning, gennemførelse og opnåede mål.

På Uddannelsesudvalgets møde den 26. november 2019 fik udvalget et oplæg fra NEXT Uddannelse København om de erhvervsuddannelser, der udbydes på NEXT i Ishøj og elevgruppens sammensætning.

Fra NEXT i Ishøj deltog Camilla Kofod, der er uddannelsesleder for Ung - 10. klasse, Ann Christina Oliveira-Borg, der er uddannelsesleder for industrien og Tobias Cadin Jeremiassen, som er trivselskonsulent.

Uddannelsesudvalget blev på mødet præsenteret for de erhvervsuddannelser som NEXT driver i Ishøj, samt for 10. klasses tilbudet.

I foreåret 2020 udbyder NEXT Ishøj følgende to erhvervsuddannelser: Elektriker (varighed i alt: fra 4 år) og smed (varighed i alt: 5 år). I august 2020 slås dørene op til et nyt multiværksted, hvor følgende uddannelser udbydes som Grundforløb2:

- Industritekniker
- Værktøjsmager
- Industrioperatør
- Smed

Next driver efter driftsoverenskomst med Ishøj Kommune 10. klasser. Her lægges vægt på relationskompetencer både i forholdet lærer/elev, elev/elev og lærer/lærer. Som en del af forløbet introduceres eleverne bredt til ungdomsuddannelser.

ANBEFALINGER

Dette afsnit indeholder en opsamling på Uddannelsesudvalgets anbefalinger, som er blevet formuleret på udvalgets møder i perioden juni 2018 til maj 2020.

Overblik over de resultater og den progression, der er opnået de seneste fem år med udgangspunkt i de årlige kvalitetsrapporter

Med udgangspunkt i oplæg, konklusioner og drøftelser anbefaler Uddannelsesudvalget

- at folkeskolerne arbejder systematisk med indsatser, der er målrettet skolens specifikke udfordringer, samt at disse drøftes med direktøren for Velfærd og Undervisning og centerchefen for Dagtilbud og Uddannelse som en del af opfølgningen på resultaterne i kvalitetsrapporten. Den enkelte skoler aftaler mål for den kommende periode med direktøren og centerchefen og målene afrapporteres til Børne- og Undervisningsudvalget.
- at skolerne fortsætter det gode arbejde med de indsatser og initiativer, der har vist sig at have positive effekter for elevernes faglige og sociale udvikling samt trivsel.

Strategi for øget forældreansvar

Det er skolebestyrelsens ansvar at fastsætte principper for samarbejdet mellem skole og hjem og om skolens og forældrenes ansvar i dette samarbejde¹⁶. Uddannelsesudvalget anbefaler, at arbejdet tager udgangspunkt i nedenstående principper:

- Et differentieret forældreansvar
- Tydelig kommunikation om gensidige forventninger

Det anbefales, at:

- skolen er tydelig omkring, hvad det betyder at være skoleparat og forberedt.
  - skolen og skolebestyrelsen udarbejder en folder/håndbog, der beskriver forventninger til elevernes ansvar, skolens ansvar og forældrenes ansvar, gerne differentieret i forhold til skolestartere, indskoling, mellemtrin og udskoling. Det anbefales, at børnehaverne får kendskab til folderen.
  - der på første skoledag tales om, hvordan forældrene kan støtte skolen, så den bliver en god oplevelse for alle børn.
  - der udarbejdes et velkomstbrev til de kommende skolestartere, der starter i sfo 1. april.
  - udforske, hvordan forældremøder og -arrangementer gøres attraktive at deltage i for alle forældre.
  - skolebestyrelsen udarbejder principper for god kommunikation i Aula.
  - der gives klare udmeldinger, og at disse foregår i det personlige møde og efterfølges af tilbud om hjælp, støtte og guidning.
- Særlige forældretilbud
- Det anbefales, at:
- der etableres lektiehjælp flere steder i kommunen, gerne fra frivillige.
  - det undersøges, hvorvidt det er muligt at etablere forældrecafeer, hvor forældre kan hjælpe forældre og forældre-netværk med afsæt i erfaringer fra projekt "Godt på vej".
  - sundhedsplejerskerne har fokus på forældres ansvar og -evne.

¹⁶ Folkeskolelovens § 44, stk. 2, 4. pkt.

Undersøgelse af forberedelsen af implementeringen af FGU

På baggrund af Uddannelsesudvalgets behandling af temaet foreslår udvalget nedenstående overordnede pejlemærker for arbejdet med den sammenhængende kommunale indsats i Ishøj Uddannelse og Job (IUJ) og samarbejdet med FGU-Vestegnen:

- IUJ arbejder håndholdt med den enkelte unge, både når det gælder kyndig vejledning om uddannelse og job, og når det gælder den unges individuelle behov for støtte til at komme i uddannelse eller job.
- IUJ fokuserer på, hvad der virker for de unge i Ishøj, der ikke går den direkte vej fra folkeskole til ungdomsuddannelse. Nogle unge vejledes til at få tilknytning til arbejdsmarkedet, mens andre vejledes til et FGU-forløb for at erhverve de nødvendige kompetencer til at påbegynde en ungdomsuddannelse.
- FGU er hovedvejen for de unge, der ikke går den lige vej fra folkeskolen til ungdomsuddannelse. Vi forventer derfor, at FGU-Vestegnen indretter deres tilbud, så de matcher Ishøj unges behov og leverer i overensstemmelse hermed. IUJ er derfor i tæt dialog med FGU-Vestegnen om de konkrete unges behov og tilrettelæggelsen af det forberedende forløb målrettet de unges behov.
- IUJ arbejder inddragende og lytter til de unge i bestræbelse på at målrette og udvikle indsatsen i overensstemmelse med den til enhver tid aktuelle målgruppes behov.
- Den unge (og dennes forældre hvis den unge er under 18 år) skal altid inddrages i udarbejdelsen af egen uddannelsesplan.
- IUJ arbejder efter et princip om så hurtig opsporing som overhovedet muligt bl.a. med fokus på at få alle med og mindske uddannelsesfrafald.
- IUJ samarbejder med FGU-Vestegnen om de unge og deres behov. Vejledere fra IUJ følger de unge også mens der er på FGU. Unge der har behov for det, tilknyttes en ungekordinator.
- IUJ skal gøre en målrettet indsats for at få flere unge til at se værdien i at vælge en erhvervs- og vel-færdsuddannelse.

Elevfravær

På baggrund af Uddannelsesudvalgets drøftelser, anbefaler udvalget, at:

- skolerne undersøger de fraværsproblematikker der gør sig særligt gældende hos dem, med henblik på, at kvalificere skolens indsats for nedbringelse af elevfravær. Skolerne kan med fordel lade sig inspirere af den allerede gennemførte fraværsundersøgelse på Strandgårdskolen
- der arbejdes videre med allerede igangsatte virksomme initiativer fx de initiativer som er nævnt på side 9
- skolerne arbejder systematisk med at styrke klassefællesskabet, så alle elever føler, at de hører til og føler sig som en integreret del af fællesskabet.

AFRUNDING

Med nærværende rapport fremlægger Uddannelsesudvalget hermed sin endelige afrapportering for Byrådet. På mange områder fungerer skolerne i Ishøj Kommune godt, og det er Uddannelsesudvalgets håb, at rapporten kan bidrage og inspirere til retningen for det videre arbejde på kommunens skoler og dermed bidrage til at skabe en bedre skolegang for alle elever, og hvor alle elevers mulighed for at starte på en ungdomsuddannelse styrkes.

Vi skal være ambitiøse på børnenes og de unges vegne, også selvom de ikke altid vælger den direkte vej til ungdomsuddannelse. Uddannelsesudvalget finder det vigtigt at arbejde med uddannelse som en proces, der kan tage tid. Det er ikke alle, der behøver at gå den direkte vej; nogle har brug for tid til at arbejde, nogle har brug for tid til at finde ud af, hvad de vil. Her er civilsamfundet en vigtig medspiller, der kan forberede og ruste de unge til en dagligdag med ansvar og læring. Derudover kan et samarbejde med det omkringliggende civilsamfund hjælpe de unge med at finde ud af, hvilken vej der er den rigtige for dem.

Forældre spiller sammen med skolen en vigtig rolle i forhold til elevernes trivsel, fravær og læring. Vi har i Ishøj en mangfoldig forældregruppe med mange forskellige styrker og potentialer, der kan bidrage positivt til læring og trivsel. Uddannelsesudvalget pointerer, at det er vigtigt, at skolerne arbejder med differentieret forældreansvar med udgangspunkt i forældrenes styrker og på den måde sammen skaber et givende samarbejde, der giver plads til, at eleverne kan blomstre både fagligt og socialt.

Uddannelsesudvalget vil gerne benytte lejligheden til at anerkende skolernes arbejde, som på rigtig mange områder er rigtig godt. Særligt ønsker Uddannelsesudvalget at kvittere for skolernes evne til at løfte eleverne, hvilket på flere områder gøres bedre end landsgennemsnittet

På vegne af Uddannelsesudvalget

Johnna Leni Lundberg Stark
Formand for Uddannelsesudvalget